صفة صيام النبي ﷺ

واعتكافه و قيامة

ނަބިއްޔާ ﷺ ގެ ރޯދައާއި އަދި އިޢުތިކާފާއި ޤިޔާމުލެއްވުން ގުޅޭގޮތުން

ލިޔުއްވީ: ޝައިޚު ޢަބްދުލްޢަޒީޒު ބިން މަރްޒޫޤު އައްޠަރީފީ فك الله أسره

ތަރުޖަމާކުރީ: أبو عبد الله عبد الرحيم المدني

بسم الله الرحمن الرحيم.

الحمدلله وبه نستعين و نتوكل عليه. وأصلي وأسلم على نبينا محمد وآله وصحبه أجمعين. أما بعد:

قال الشيخ العلامة عبد العزيز بن مرزوق الطريفي فك الله أسره وحفظه:

ރޯދަހިފުން ތަޝްރީޢުކުރެއްވުން

ރޯދަހިފުމަކީ އިސްލާމްދީނުގެ ހަތަރުވަނަ ރުކުނެވެ. ހިޖުރަތާ ނުވާ ރޯދަ ފަރުޟުވީ ހިޖުރައިގެ ދެވަނަ އަހަރުގެ ޝަޢުބާން މަހުގައެވެ. އަދި ރަމަޟާނުމަހުގެ ކުރިން އެއްދުވަސް ނުވަތަ ދެދުވަސް ކުރިން ރޯދަހިފުން ނަހީވެގެންވެއެވެ. އެއީ އާދައެއްގެ ގޮތުން ރޯދަހިފާ މީހާ މުސްތަސްނާވެއެވެ. ނުވަތަ ވާޖިބުރޯދަ ޤަޟާ ނުވަތަ ކައްފާރާ ރޯދައެއްވާ މީހާ މުސްތަސްނާވެއެވެ.

ރަމަޟާންމަސް ފެށުން

އެކަމުގައި މަސްފެށުމާއި އަދި ނިމުން ކަށަވަރުކުރުމުގައި (ހަނދު) ފެނުމުގެ މައްޗަށް މެނުވީ ނުބެލޭ ހުއްޓެވެ. އަދި ފަލަކީ ހިސާބާއި ހަނދުގެ ހުރި ހިސާބަށް (މަންޒިލްތަކަށް) ބެލުމުން ނުވެއެވެ. އަދި ހަނދު ފެނުން ކަށަވަރުވުމަށް އަދުލުވެރި ދެމީހުންނަކީ ޝަހާދާތުން ކަމަށް އެންމު އިލްމުވެރިން

ހިއްޖާތުވެރައްވާފައިވެއެވެ. އަދި ހުރިހާ ހަމަޖެހުން ކުރަނީ ހުރިހާ އެއްބަސް
ޝުކުރު ދަންނަވަން އަލްحمد اللہ އަދިވެސް ފަސޭހައިން ދަރުމަ ސާބިތުކުރުމެވެ.

ނިޔަތް

ފަރުމަސޯނު ތަރުޖަމާ ނިޔަތްގަތުން ބާޔިބުވެގެންވެއެވެ. އަދި ސުންނަތް
ކޮށް ދަރުމަ ކޮންމެ ބަދަލުކުރައްވަން ނިޔަތް ގެތް ކުރަމުންދަނީ ޝަރީޢަތު
ބަރަހަ މުޅި ދަރުމަގެ އަޙުރު ފުރިހަމަކުރަން ސާބިތުވާނެކަމެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުގެ
މިހާރު ނިޔަތްގަތުމަށް ނުވާ ކަމުގައިވިޔަސް ފާލާގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޤުސަދެވެ.

ޝަރީ ގެއްލުންކަމުން ދުރުވުން

ފަރުޟުވެވާއި ހިސާބުން އިޙްތިރާމްކުރުން ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމް ހުރި
ކަމުކަން ދުރުވުން ބާޔިބުވެގެންވެއެވެ. އެއީ ކާއްމާއި ބެއިމާއި އަދި ޖާހިލުން
ފަދަ ކަންކަމެވެ. އެއީ އެނގުމުގެ ކުރިކަރައި، ތަކްސީރުގައި
ހަނދާންކުރި ހަލަބޮލި ކުރިއަނގަ ނުވަތަ ބޮޑުނގަ އެއީ
ކުލިނިވަރުކުރުމާ ޝަރީޢަތުގެ ބަދަލުކުރިވަރުސް. އަދި އަރިކު ގޮތެއް އަދި ގައިގައި
ވަރަޖެހޭ އިންޖީލްކަސް ވަންނަމުން ކާއްމާއި ބެއިމާގެ ބޮލުގެ ތަރުއަޅައެވެ.
ދިރާސާތަކަކީ ނުވާ ކަތަކާލި ރަހަޅުވުން (ޝަރީއަތް ހުރުގޭން) ހުށަހަޅާގެންވެއެވެ.

އަދި ނޭވާލާން އޮކްސިޖަން(ގުވީން) ބޭނުންކުރުމާއި އަދި އަނދުން އެޅުމާއި އަދި ލޫލާއި އަދި ކަންތަމަން ބޭސްއެޅުމާއި އަދި ތަބްދަކާއި އެކަށައިވެސް އަދި ތަބްދުއްނިވިސް ލާޖެހިގެން ރަނގަޅު ބަރަހި ރާދުއްހެ ނުގެއްލޭނެއެވެ. އަދި ނޫޖެހޭން އެރާ ބޭސް ކުއްދަވެގެންނުވެއެވެ. އަދި ހަމައެޖެދަނިން ހިޔާމާ ޖެހުމާއި ލާ ހަދިހާކުރުމާއި އަދި ނޫޖެހުން ލާއައުމާއި ޖަހަމުން ރަދަނުގެއްލޫނުއެވެ. އަދި މާމާ އިޖުރެވެގެންވަދީ ރާގަސްޖެހޭ ލާހަދިޔާކުރުމާއި ހިޔާމާ ޖެހުން ދަސްކުރުމެވެ. އެއީ ހަދިގަސްޖެ ލާޖެވިރަނިނުމަކުވެ. އަދި އިންޖެކްޝަން ޖަހައިގެން އަ ގައިގައި ވަރުޖަހައްސަން ޖަހާއެއްކޮހިން ގެނުވި ރާދަ ނުގެއްލޭނެއެވެ.

ކޮރަޕީއްލުން

ކޮރަޕީއްލާއިރު ދުއާކުރުން ޝަރުއީވެގެންވެއެވެ. އެއީ ދީބުލަފަރަށް ކުރިމަތިލައިގެން އަޑުނަގައިގެން ނުވަތަ ނުލާކުމަގައިވިސަރުސް ގެއެވެ. އަދި ކޮރަޕީއްލާއިރު ބައިމުގެ ކުރިން ކެއުން ޝަރުއީވެގެންވެއެވެ. އަދި ހިކަ ކަދުރުގެ ކުރިއަށް ރުޅަބަ (ރޮކަދުރު) އިސްކުރުންވެއެވެ. އެނުވާނަމަ ފެންކޮފަރުގެ ތޮރުއިން ފެންކޮފަރުއްގެ މިންވަރަކުންނެވެ.

އަދި ބާރުދަންވަރުދަން ނުވަތަ އެއްދުވަހާ ނުވަތަ ދުދުވާ ކޮރަނުވިއްލާ ހުރި ގުޅުން - ވިޝާލުކުރުން - ހުރިހާ އިރުމުދުރިންގެ އިއްޔިޔާރުން މަނާވެގެންވެއެވެ.

އަދި ޗޮކަލީއްޖަހަން ޗޮކަލީއްޔަން ދިނުން މުސްތަޤްބަލްގެ ވެގެންވާކަމަށް (އިލްމުވެރިންގެ) ދިއްލިގާތުވެއްވެ. އަދި އެކަމުގެ މާތްކަމާއި ބާރަގަދަކަން އަދިސްތަކިވާ ބަޔަކީ ބަސްބަޔައްދޫނުވެ.

ޗޮކަލީއްޖުން އަވަސްކުރުން

އެކަމަކު ގަދަވެގެންވާ ސުންނަތެއްކަވެ. ޗޮކަލީއްޖުން އަވަސްކުރުމުގެ މުރާދަކީ އިރުއްޔާ-ސިޔާކަން ތަގީންކުރުގައި އަވަހަން ޗޮކަލީއްޔުމުވެ. އޭގެ މުރާދަކީ ޝައްކުގައި ލިއްޔުމުގެ ވަހަކައްދޫނުވެ. އަދި އަވަސްކުރުގައި ޗޮކަލީއްޔާގައި އަދި އެރަންގަހު އާނާއަން ޗޮކަލީއްޔުތި ލިޔާގެ ސަބަބުން އިރުއްޔާސުމުގެ ކިރިންކަމުގައި ތަގީންވެއްގެނަމަ ބަރްބަ ބަހަރި އާނާގެ ޗޮކަ ބަރްބަވާނުއެވެ.
(އަމުން ހިފާކަން ނުގެހޭނުއެވެ. ޝައިހުލް އިސްލާމުގެ ބަހަރި އެތިވެ.)

ހާރުކެރުން

ހާރުކައްމުން ޗޯގަނޑުގެ ޤަރުކޫގަން ވަސްކުރުން ސުންނަތްވެގެންވެއެވެ. އަދި އެކަމުގައި ބަރަކާތްވެއެވެ. އަދި ބަރަކާތަކީ (އެބަހުގެ މުރާދަކީ) ހުރު އިމަފުކުރަން އެހީއެކަމުގައިވުމެވެ. އަދި އެކަމުގައި އިންސާނާއަށް ހަރަކާތްތެރިކަން ވެއެވެ. އަދި އެވަގުތު ހާރުކައްމުން އާނާއަށް ދުރުއާން

ހިންގުމާއި ހޯދާ ބަލަހައްޓައި އަދި ޖަރިދުގެ ގުޅުން ގުޅުވުމާއި އަދިވެސް އެނޫންކަންކަން ކުރެވޭނެއެވެ. މިކަންކަމުން ބަރަކާތް ލިބިގެންދެއެވެ.

އުޅުމުގެ އަދަބުވެރިކަމުގެ ބައި

ތަރުބިޔަތުކުރާއިރު އޭނާގެ ބަލަހައްޓާ ދަރިކުދިން ރަނގަޅުވެއްޖެން ނުވަތަ ރަނގަޅުވެން އިސްލާމީ ރޫހުގައެވެ. އަދި ދަސްކުރި (ރަނގަޅުވެރިކަމާއި) މިސްކިތުންނާއި ރަނގަޅުވާ އަދި ކުރާށް ދުވަހުގެ މިސްކިތްތަކުގެ ކާމިޔާބުން الله ހާއްސަކޮށްލެވިއްޖެ. އަދި ރަސޫލާ ނަބީ ގޮތަ ބަތްތަކުގައި ވާ މިހާރު ޖަމާޢަތް މިކަމުން ފައިދާކުރެވިއްޖެ. (އެބަހީ ކަންކަމުގެ އެމްބަދުކުރެވޭ)

އަދި ބަލިމީހާ އަދި ތަރުބިޔަތުކުރާ ރަނގަ އަދުން ހިފާނީއެވެ. އަދި ފިތުރަތުގެ ނުދެއްކޭނެއެވެ. އަދި ހިތުގެ މިހާރު އަދި ބަސްތަކުގެ އަސްލަށްގެ ޖަމާޢަތް ވަނީ (ރަނގަޅުކަމުގައި) ދެނެގަތުމެވެ. އެކުގެ ރައްކާތެރިވެގެންވާނީ ކާމިޔާބުގައި ދެނެގަތުމެވެ.

އަދި ރަނގަޅަށް ދުވަހު ދިރާސާކުރާގޮތް ޖަމާޢަތް ރަނގަ ދެނެގަތުން ކައްފާރާ ދިނުން ވާޖިބުވެގެންވެއެވެ. އެކަމުގައި އަސްލުކަމާއި އަދި ފިޔަވަޅުތައް އެއްވަރުވެގެންވެއެވެ. އެއީ އަސްލުގާ އެކަމުން ނުރުހުމުގެ ޖަމާޢަތް ކުރެވިދާނެކަމުގައި ވެއްޖެއެވެ.

އިޖިޕްޓު

އިޖިޕްޓު ކުރުމަތީ އިތިޔާދުން ސުންނަތުގެކެވެ. އެއީ ތަހުޒީބުގެ ކުރީޒަމާނުގެ އަދި ގެދުރަށާއި އަދި ތަހުޒީބުގެ ފުރިހަމަވެގެންދެއެވެ. އަދި އެންމެ މުޅި އިޖިޕްޓާގެ ނުވަތި ފުރިހަމަގެންދެވެ. އަދި (އިމްހުތެޕުގެ) އިހްރާމާތުން އެންމެ ދިގުމިނުގައި ހަރަކާތްކުރެވެ. އަދި އެންމެ މަދުމިނުވަތަޔާ ގޮވާލާގެ އިތުރެވެ.

އަދި (ފިރުޢައުނުގެ) އިޖިޕްޓަށް ވަރުން ވަރަ 21 ވަނަވުޒާރާއަށް ބޭރުލުމްސުލްގެ ކުރިންނެވެ. އަދި ނުކުންނާނީ ޢިދުވިޒާރާއަށް ބޭރުލުމްސުލްގެ ފަހުންނެވެ. އަދި އިޖިޕްޓަށް އިންނަ މިހާ اللهގެ މަތިން ޖިސްމާނީ އަދި اللهއަށް އަޅުކަންކުރެ އަދި ހުރަމަތިކުރެވެ ހެއް ބަލަހައްޓާ އަދި ފެއިދާ ހުރި ބިލްތު ދުނިޔެއުގައި މަސްއޫލުވާނީއެވެ.

އަދި އިޖިޕްޓަށް އިންނަ މީހާ އާންމެ ގޮތަކި ބެހިފުން ހުއްދަވެގެން ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށެވެ. އަދި ޖިޒާއަކަށް އިޖިޕްޓު ބާރުލުމާނެވެ. އަދި ދިނައިކުރުމާނަ އާންމެ ބޭނުންތެރިކަން (މިސްރީން) ނުކުތުން ހުއްދަވެގެންވެއެވެ. އަދި ކަމަށްޓަން މަހު ދޫން ބެލުއިކަން އިޖިޕްޓު ކުރުމަން ކޮންމެހެން ކަމަ ހިފާކަން ނުޖެހޭނެއެވެ.

ރޫ އަވުކަން

ރޫއަވުކަން ވަނީ ދެރަކުރައްވާނުންނެވެ. އަދި ގިނަރިނުގައި ވަޅިނުވަރުއްނުވެއްވެ. އަދި އެންމެ ގޯސް އިތުރުވެގެންވަނީ އެގޮތަ ރަކުއްވައެވެ. އަދި ރަމަޟާން މަހު ރޫއަވުކަންކުރުންއަދި އެންމެ ގޯސް އިތުރުވެގެންވަނީ ޖެހޭއްވެގައި ކުރެމުގެ. އަދި ކިއްބުވުން އެންމެ ގޯސް އިތުރުވެގެންވަނީ ޝޫރަވުރު ބޮދުޖެހޭ މިންވަރަށް ނުވަތަ ކުޅަ މިންވަރާއި އިތުރަނުވެ. އަދި ރޫގަނޑުގެ ކުރިޔާގައި އަދި ގުދާއި އަދި ޒަރުބައިގެއިވާޝް ކުރުވިދާނެއެވެ. ވިތުރުކުޅާނީ އެއްރަކުއްވައެވެ. އަދި ބޮނޮންވެއްޖެނަމަ ތިންރަކުއްވައެވެ. އަދި ރޫއަވުކަރުގައި މުޝްރިކު ބަލައިގެން ކިއްވުމުގައި ގާއްސަލައްނުތެވެ. އަދި ޓޫނުތުގައި ޖާމިޢުކަން(ކުރުކަން މާނަޔުންކަން) މާނަޔުއްނު ދިއްޔާއް ގިނަކުރުމުއް ނުތި ކުރާނީއެވެ."

ޝައިޚު އަބްދުއްރައްޒާޤު އަލްބަދުރު حفظه الله ގެ ބަސްކޮޅު ނިމުނީ.

ولا حول ولا قوة بالله.

وصلى الله وسلم على محمد وآله وصحبه أجمعين.

14 رمضان 1440هـ.

18 މޭ 2019م.